www.edcbmj.ir e-ISSN: 2345-5284

Education Strategies in Medical Sciences (ESMS)

Journal homepage: www.edcbmj.ir/en e-ISSN: 2345-5284

Baqiyatallah University of Medical Sciences

Determining the Role of Educational Strategies on Improving Academic Performance(case study: Students with learning disabilities)

Mehdi Mahmoudi, Shahram Ranjdoust, Mohamad azimi

[1] *Department of curriculum development, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran*
[2] *Department of curriculum development, Marand branch, Islamic Azad University, Marand, Iran*
[3] *Department of elementary education, Farhangian University, Tehran, Iran*

**Corresponding author: Shahram Ranjdoust, Department of curriculum development, Marand branch, Islamic Azad University, Marand, Iran*
Email: Dr.Ranjdoust@gmail.com

Article Info

Keywords: *Educational strategies, Academic performance, Students, Academic failure, Creativity, Effective learning*

Abstract

Introduction: Today, students' academic performance is one of the important indicators in evaluating university education. It seems that the use of appropriate educational strategies plays an important role in making the desired changes and academic progress. Therefore, in this study, an attempt has been made to examine the effect of teaching educational strategies on students' academic performance.

Methods: The present study is applied in terms of purpose and descriptive-survey in terms of nature. The current population of the study was 950 students, 250 of whom were selected by stratified random sampling using the optimal method of data collection. Cronbach's alpha was used to estimate the reliability, which was 0.81. Data were analyzed in two parts: descriptive statistics and inferential statistics (T-test) using SPSS24 software.

Results: The results of this study showed that educational strategies play a role in promoting students' academic performance. Based on the obtained results, the value of sig obtained is equal to P=0.027, and because P.<0.05, there is sufficient reason to reject the null hypothesis. Also, the probability of obtaining a slightly larger t is 1.96.

Conclusion: Teaching educational strategies is effective in academic education and leads to the development of learner's skills and consequently academic performance. Therefore, due to the high role of educational strategies in academic performance, serious attention to academic achievement and ultimately effective learning is needed. As a result, institutionalizing and introducing students to educational strategies is essential and vital.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۴، شماره ۵، ۱۴۰۰
صفحات: ۲۶۰-۲۶۷

تعیین نقش راهبردهای آموزشی در ارتقاء عملکرد تحصیلی (مطالعه موردی: دانش آموزان دچار اختلال و یادگیری)

مهدی محمودی[۱]،شهرام رنج دوست[۲]،محمدعظیمی[۳]

[۱]گروه برنامه ریزی درسی ،واحد مرند،دانشگاه آزاد اسلامی،مرند ،ایران
[۲] گروه برنامه ریزی درسی،واحد مرند،دانشگاه آزاد اسلامی،مرند،ایران
[۳] گروه اموزش ابتدایی،دانشگاه فرهنگیان،تهران، ایران

*نویسنده مسوول: شهرام رنجدوست، گروه برنامه ریزی درسی،واحد مرند،دانشگاه آزاد اسلامی،مرند،ایران. ایمیل: Dr.Ranjdoust@gmail.com

چکیده

مقدمه: امروزه عملکرد تحصیلی یکی از شاخص های مهم در ارزیابی آموزش میباشد. به نظر میرسد استفاده از راهبردهای آموزشی مناسب جهت ایجاد تغییرات مطلوب و پیشرفت تحصیلی نقش مهمی ایفا کند. لذا در این پژوهش تلاش شده است تا تأثیر آموزش راهبردهای آموزشی بر عملکرد تحصیلی مورد بررسی قرار بگیرد.

روش‌ها: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی – پیمایشی است. حجم جامعه در پژوهش حاضر ۹۵۰ دانش آموزکه از بین آنها ۲۵۰ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای به شیوه انتساب بهینه انتخاب شد.ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه محقق ساخته است و برای تعیین روایی از نظرات اساتید صاحبنظر در این زمینه استفاده شده است. برای برآورد پایایی نیزازآلفای کرونباخ استفاده شده است که پایایی ۰/۸۱ بدست آمده است. داده ها در دو بخش آمارتوصیفی وآماراستنباطی(آزمون تی) با استفاده از نرم افزار۲۴ SPSSمورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد راهبردهای آموزشی برارتقاء عملکرد تحصیلی نقش دارد. بر اساس نتایج به دست آماده از جدول۱برابر با ۰/۰۲۷ =Pمی باشد که چون ۰/۰۵ >P می باشد، دلیل کافی برای رد فرضیه صفر وجود دارد. همچنین احتمال مشاهده مقداری t بزرگتر۹۶ /۱است.

نتیجه‌گیری: آموزش راهبردهای آموزشی در آموزش دانش آموزان موثر می باشد و منجر به ارتقای مهارت یادگیری فراگیران و به تبع آن عملکرد تحصیلی خواهد شد لذا با توجه به نقش بالای راهبردهای آموزشی در عملکرد تحصیلی ،توجه جدی به پیشرفت تحصیلی و در نهایت یادگیری اثربخش مورد تاکید هست .لذا نهادینه کردن و معرفی آشنایی گروه هدف با راهبردهای آموزشی امری ضروری و حیاتی است.

واژگان کلیدی: راهبردهای آموزشی، عملکرد تحصیلی، افت تحصیلی، خلاقیت، یادگیری اثربخش

مقدمه

دوران تحصیلات در مدارس و حتی در دانشگاه و بهترین فرصت برای افزایش آگاهی و تجهیز شدن به مهارت های مورد نیاز برای موفقیت تحصیلی و حرفه ای است و فرد می تواند با استفاده بهینه از این دوران، با اطمینان بیشتری وارد جامعه شود[۱]عملکرد تحصیلی یکی از شاخص های مهم در ارزیابی آموزش عالی است و تمام کوشش های این نظام برای جامه ی عمل پوشاندن به این امر است [۲]معمولاً عملکرد تحصیلی را با روش های مختلفی اندازه گیری می کنند که از جمله آنها می توان به میزان پیشرفت در هر یک از دوره های آموزشی به طور مجزا، پیشرفت حاصله در مجموعه دوره های آموزشی، معدل تحصیلی سالیانه، معدل تحصیلی یک برنامه آموزشی و... اشاره نمود. شناسایی عوامل تاثیرگذار بر عملکرد تحصیلی ، رویکردی مناسب در جهت برنامه ریزی و توسعه و تکامل برنامه های آموزشی ایجاد می کند تا به وسیله آن بتوان بهترین نتایج ممکن را هم برای موسسه آموزشی مورد نظر و هم برای دانش آموزان رقم زد [۳]یکی از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی استفاده مؤثر از راهبردهای آموزشی است [۴] در واقع توانایی بالقوه افراد برای یادگیری متفاوت است و افراد در شرایط یکسان، متفاوت یاد می گیرند، که از مهم ترین دلایل آن می توان به راهبردهای یادگیری و هدفهای ادراک شده کلاس اشاره کرد. راهبردهای آموزشی ابزارهایی هستند که به افراد کمک می کنند تا اطلاعات تازه را برای ترکیب با اطلاعات قبلا "آموخته شده و ذخیره سازی آنها در حافظه دراز مدت آماده کنند [۵] راهبردهای آموزشی به روشهایی مربوط میشوند که مستقیماً روی موضوعات یادگیری کار می کنند و موجبات تمایل به افزایش تفسیر، فهم و کسب اطلاعات را فراهم می کنند . فرایندهای شناختی باعث تقویت تفکر میشوند و برای دستیابی به اهداف شناختی مانند درک مطلب و حفظ کردن کمک کننده هستند و باعث تسهیل کدگذاری اطلاعات، ذخیره سازی و بازیابی اطلاعات میشود [۶] با در نظر گرفتن مطالب فوق مشخص می شود که راهبردهای آموزشی در بهبود روند یادگیری و عملکرد تحصیلی همواره حائز اهمیت میباشد لذا لازم میباشد تا به این مسئله در سطح آموزش مدارس توجه شود. پژوهش ها نیز نشان داده است که استفاده از راهبردهای شناختی عمیق به عملکرد تحصیلی بالاتر منجر شده و استفاده بیشتر از راهبردهای سطحی، کاهش پیشرفت تحصیلی را در پی دارد [۷]

یادگیری غیر مؤثرو دچاراختلال، علاوه بر زیانهای اقتصادی، مشکلاتی نظیر سرخوردگی، کاهش اعتماد به نفس، احساس حقارت، افسردگی و در نتیجه عدم شکوفایی کامل استعدادها و تواناییهای فرد شکس تخورده در تحصیل را در پی خواهدداشت[۸] در حال حاضر بسیاری از تحقیقات آموزشی و نیز بیشتر ساعات آموزش معلمان به این موضوع اختصاص دارد که معلمان چگونه باید مطالب درسی را ارائه نمایند تا حداکثر یادگیری رخ دهد نظام های آموزشی و فعالیتهای حاکم بر آن با توجه به پیشرفت جوامع، همواره دستخوش تغییر و تحول است که این امر خود معلول تحولات اجتماعی و علوم مختلف آن میباشد. سرعت تحول نظامهای آموزشی به حدّی است که گاهی موجب تغییر کل ساختار آموزشی جامعه میگردد. در دنیای امروز هیچکس از آموزش و یادگیری بی نیاز نیست و یادگیری بخشی از زندگی انسانها محسوب می گردد[۹]شاید به جرأت بتوان گفت که مهمترین اصل زندگی انسانها یادگیری است؛ زیرا انسان از بدو تولد تا انتها با فرایندهای مختلف یادگیری روبه رو می باشد. برای یادگیری تعاریف مختلفی ارائه شده است. رفتارگرایان یادگیری را تغییر در رفتار قابل مشاهده و اندازه گیری و پیروان مکاتب شناختی، آن را کسب بینشهای جدید و یا تغییر در بینشهای گذشته عنوان میکنند. شاید یکی از جامعترین تعاریف یادگیری از دیدگاه Marqizeو Hellois باشد. از نظر ایشان یادگیری عبارت است از فرایند تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه فرد که بر اثر تجربه حاصل شده باشد[۱۱].

در سالهای اخیر حجم زیادی از پژوهش های آموزشی و روانشناسی متمرکز بر نقش یادگیرندگان و تأثیر آموزش و فرایندهای شناختی مؤثر بریادگیری بوده است. بدیهی است بدون شناخت کافی از فراگیر و فرایندهای شناختی وی که به یادگیری منجر میشوند، یادگیری رخ نخواهد داد و در طی سالها روانشناسان شناختی سعی نموده اند تا

نقش فراگیران و واکنشهایی که در فرایند یادگیری برای وی اتفاق میافتد را شناخته و توضیح دهند [۱۲] میزان مشکلات نظامهای آموزشی بخصوص مدارس و مراکز آموزش عالی یا دانشگاهها در امر آموزش و یادگیری مؤثر و مداوم بسیار قابل توجه میباشد. نتایج پژوهشهای مختلف نشان میدهند که بسیاری از فراگیران مدارس و دانشگاهها یادگیری مؤثر و پایدار نداشته اند که افت تحصیلی و مشکلات روانی اجتماعی حاصل از آن تهدیدی برای هر جامعه محسوب میگردد [۱۳]. عوامل مختلفی بر یادگیری تأثیر میگذارد؛ از جمله انگیزه، احساس نیاز علائق فردی، انطباق مطالب درسی با واقعیت های زندگی و ... یکی از مهمترین عوامل تأثیرگذار بر یادگیری مؤثر که تاکنون شناخته شده است، مرتبط بودن مطالب آموزشی بر ساختار شناختی فرد میباشد [۱۴] فراگیر زمانی مطالب جدید را یاد میگیرد که مفاهیم جدید منطبق بر ساختار شناختی قبلی وی باشد. ساختارهای شناختی همان راهبردها یا استراتژیهای یادگیری هستند که با تسهیل فرایند یادگیری عملکرد تحصیلی فراگیران را بهبود می بخشند[۱۵] عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی تحت مضامین مشخص توانمندی‌های فردی–حرفه‌ای، اصلاح ساختار روش تدریس، اخلاق و تعهدات حرفه‌ای و اصلاح جایگاه اجتماعی (رفع

عوامل درونی و بیرونی) بیان می شود. نتایج نشان داده است که عملکرد تحصیلی تحت تأثیر عوامل تسهیل‌گر مختلفی قرار دارد . به طوری که داشتن توانمندی‌های فردی و حرفه ای مانند دانش نظری و مهارت عملی، تجربه کاری، مدیریت شرایط، داشتن مهارت ارتباطی، تعهد اخلاقی و حرفه‌ای، علاقه و باورهای فردی از عوامل تسهیل‌گر است[۱۶] اولین و مهم ترین عامل موثربر عملکرد تحصیلی راهبرد های آموزشی آنان می باشد. شرط بقای هر فرد درسازمانی، آن است که هدف ها، ساختار، روش های کار و الگوهای رفتاری خود را به نحوی هماهنگ با تغییرات، متحول کند و این امر از طریق رشد شایستگی،کارآیی، اثر بخشی و توانمندی هر چه بیش تر امکان پذیر است. برای رسیدن به این هدف، باید تحصیلات ویادگیری اثربخش و دور از اختلال، علاقه به پژوهش و تحقیق، ابتکار و نوآوری را به عنوان ملاک هایی از تخصصی شدن کار دانش آموزان به شمار آورد[۱۷]. راهبردهای آموزشی ، یکی از مهم ترین راه های هماهنگ شدن با دنیایی است که هر روز اختراعات و اکتشافات تازه علمی، ادبی، فرهنگی ، اجتماعی واقتصادی را مشاهده می کند. در این میان، کار آموزی و پرداختن به راهبردهای تحصیلی امری بسیار ضروری است [۱۸].از طرف دیگر، یکی از عارضه های جدید زندگی مدرن، وجود تنش درمحیط کار می باشد. روحیه ی انسان به گونه ای است که با بروز تغییرات، خواه ناخواه در او تنش ایجاد شده و تنش های ناشی از فعالیت های شغلی بر سلامت جسمانی و روانی وی اثرمی گذارند..تنش شغلی یک بیماری مزمن است که به علت شرایط سخت کاری به وجود آمده و بر روی عملکرد فردی وسلامت جسمی و ذهنی فرد تاثیر می گذارد[۱۸] بررسی های انجام شده هم موید مطالب فوق الذکر است ،مطالعات حسنی[۱۹] نشان داده است که عملکرد تحصیلی که پیشرفت تحصیلی بیشتری دارند، کنترل بیشتری روی محیط خود دارند، راحت‌تر تصمیم می‌گیرند و بهتر به اجرای تصمیمات خود در بالین می‌پردازند .

سیدی[۲۰] از طریق پژوهش به این نتیجه رسید که علاقمندی به مراقبت و درمان یکی دیگر از عوامل مهم و تأثیرگذار در حرفه‌ای شدن و ایجاد تعهد حرفه‌ای می‌باشد.اصغر زاده [۲۱]به این نتیجه رسیده است که ساختار نامناسب آموزشی و نارسایی‌های برنامه آموزشی همواره به عنوان عامل مؤثر در عملکرد تحصیلی و اختلال یادگیری مطرح بوده است. مطالعات انجام شده توسط اسلامی [۲۲] در کشور ما در خصوص آموزش‌های بالینی نشان می‌دهد که این آموزش‌ها دارای اثربخشی لازم نیست.

احمدی[۲۳] در مطالعات خود به این نتیجه رسیده است که عملکرد تنها کسب دانش و یا مهارت‌های ویژه نیست؛ بلکه کسب ارزش‌های اخلاقی و حرفه‌ای نیز عامل مهمی است که باعث تغییر اساسی در نگرش و جایگاه حرفه‌ای می‌شود و سبب بهبود عملکرد حرفه‌ای و جلب اعتماد مردم به سیستم مربوطه می‌گردد. دانایی[۲۴] در مطالعات خود به این نتیجه رسیده است که ساختار سازمانی نامناسب در سطح سیستم‌های سلامت و به تبع آن، سیستم‌های بهداشتی و درمانی شرایط نامناسب شغلی را به مجموعه تحمیل می‌کند و در واقع، مانعی جدی در مسیر حرفه‌ای شدن ایجاد کرده است. داده‌های به دست آمده در این تحقیق به کرات، مشکلات عمده ساختاری و شغلی همچون عدم حمایت مدیریت، شرح وظایف نامناسب، حجم کاری نامناسب، سیستم تشویق و تنبیه نامناسب، بیمارستان‌های آموزشی نامناسب و نارسایی سیستم جذب نیرو را بیان کرده است. دانش آموزانی که مهارت های مطالعه مناسب را در مدارس کسب می کنند، نگرش مثبتی را نسبت به دانش و یادگیری انتخابی به عنوان یک هدف، رشد میدهند. ضمن اینکه موفقیت کسب شده بعد از مطالعه مفید موجب اطمینان خاطر و تشویق دانش آموزان در جهت تغییر دیدگاه شان نسبت به مطالعه، به عنوان یک فعالیت لذت بخش، خواهند شد . بر این اساس احتمالا تقویت راهبردهای آموزشی در عملکرد تحصیلی می تواند گامی مهم و اساسی در جهت بهبود فرآیند آموزش و عملکرد فراگیران در جهان در حال پیشرفت باشد، لذا با توجه به پژوهش های انجام شده، هدف پژوهشگر این است نقش راهبردهای آموزشی را در ابعاد گوناکون عملکرد تحصیلی تبیین نماید.

روش

روش استفاده شده در این تحقیق بر حسب روش از نوع توصیفی- پیمایشی است . جامعه آماری کلیه دانش آموزان مدارس ارومیه بودند و مشغول به تحصیل بودند. روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای نسبی ، حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان محاسبه شده است.تعداد افراد نمونه ۲۵۰ نفر بود . اما پس از اجرای پرسشنامه ها و جمع آوری داده ها، پرسشنامه های مربوط به ۱۰ آزمودنی که به غیبت زیاد در جلسات یا مخدوش بودن کنار گذاشته شدند. در نهایت داده های مربوط به30 آزمودنی در تحلیل وارد شدند درمطالعه حاضر از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد . روایی پرسشنامه توسط اساتید متخصص مورد تایید قرار گرفته است. در بررسی پایایی این آزمون، میزان همسانی درونی با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه شده است.پایایی پرسشنامه ۰/۸۲ محاسبه شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی نظیر میانگین و انحراف استاندارد مورد استفاده قرار گرفت و آمار استنباطی نظیر تی زوجی و آزمون تی تک نمونه ای استفاده گردید.

یافته ها

در مجموع ۲۵۰ دانش آموز مدارس ارومیه در این مطالعه شرکت کردند. طیف سنی شرکت کنندگان در

مطالعه ۲۱ تا ۲۷ سال بود . میانگین سنی آنان ۲۴سال بوده است. نتایج آزمون آزمون کولموگروف- اسمیرنوف نشان داد که توزیع داده ها نرمال می باشد لذا از آزمون تی برای تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد.

سوال اصلی

آیا راهبردهای آموزشی برارتقاء عملکرد تحصیلی و کاهش اختلال یادگیری نقش دارد.؟

بر اساس نتایج به دست آماده از جدول ۱ مقدار sig به دست آمده برابر با ۰/۰۲۷ می باشد که چون P.<0/05 می باشد، دلیل کافی برای رد فرضیه صفر وجود دارد. همچنین احتمال مشاهده مقداریtبزرگتر۹۶ /۱است. پس می‌توان گفت که: راهبردهای آموزشی برارتقاء عملکرد تحصیلی دانش آموزان و کاهش اختلال نقش دارد.

بررسی سوال های پژوهش

آیا راهبرد های آموزش در بهبود افت تحصیلی ، پیشرفت تحصیلی ، خلاقیت ، یادگیری اثربخش نقش دارد ؟

برای این سوال ، از آزمون t تک نمونه با یک مقدار ثابت برابر با ۳ استفاده می‌شود.

بر اساس نتایج به دست در ردیف ۱ مقدار sig به دست آمده برابر با می باشد که چون P.<0/05 می باشد، دلیل کافی برای رد فرضیه صفر وجود دارد.همچنین احتمال مشاهده مقداریtبزرگتر۹۶ /۱است. پس می‌توان گفت که: راهبردهای آموزشی بهبود افت تحصیلی نقش دارد.

بر اساس نتایج به دست درردیف ۲مقدار sig به دست آمده برابر با ۰/۰۳۱ می باشد که چون P.<0/05 می باشد، دلیل کافی برای رد فرضیه صفروجود دارد.همچنین احتمال مشاهده مقداریtبزرگتر۹۶ /۱است. پس می‌توان گفت که: راهبردهای آموزشی در پیشرفت تحصیلی نقش دارد.

بر اساس نتایج به دست مقدار درردیف ۳ sig به دست آمده برابر با ۰/۰۳۰۵ می باشد که چون P.<0/05 می باشد، دلیل کافی برای رد فرضیه صفروجود دارد. همچنین احتمال مشاهده مقداریtبزرگتر۹۶ /۱است. پس می‌توان گفت که: راهبردهای آموزشی در خلاقیت نقش دارد.

بر اساس نتایج به دست مقدار درردیف ۴ sig به دست آمده برابر با ۰/۰۲۱ می باشد که چون P.<0/05 می باشد، دلیل کافی برای رد فرضیه وجود دارد. همچنین احتمال مشاهده مقداریtبزرگتر۹۶ /۱است. پس می‌توان گفت که: راهبردهای آموزشی در یادگیری اثربخش نقش دارد.

جدول ۱. نتایج آزمون فرضیه اصلی

فاصله اطمینان در بازه ۹۵٪		اختلاف میانگین	Sig	Df	T	
حد بالا	حد پایین					
۳۱.۰	۰۹.۰	۴۶.۰	۰۲۷.۰	۲۴۹	۵۲۳.۷	عملکرد

ارزش t: ۳

جدول ۲. نتایج آزمون فرضیه اول

سوال های پژوهشی	فاصله اطمینان در بازه ۹۵٪		اختلاف میانگین	Sig.	Df	T	مولفه ها
	حد بالا	حد پایین					
۱- آیا راهبردهای آموزشی در بهبود افت تحصیلی نقش دارد؟	۸۴.۰	۱۹.۰	۶۳.۰	۰۴۷.۰	۲۴۹	۱۹۳.۶	افت تحصیلی
۲- *آیا راهبردهای آموزشی در بهبود پیشرفت تحصیلی نقش دارد؟*	۰.۷۹	۰.۱۵	۰.۵۹	۰.۰۳۱	۲۴۹	۶.۰۸۰	پیشرفت تحصیلی
۳- آیا راهبردهای آموزشی در خلاقیت نقش دارد؟	۰.۴۳	۰.۱۲	۰.۱۹	۰.۰۳۵	۲۴۹	۸.۰۳۷	خلاقیت
۴- آیا راهبردهای آموزشی در یادگیری اثربخش نقش دارد؟	۰.۴۱	۰.۱۸	۰.۱۶	۰.۰۲۱	۲۴۹	۲.۳۷۴	یادگیری اثربخش

ارزش t: ۳

بحث

هدف از این مطالعه بررسی نقش آموزش راهبردهای آموزشی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان ارومیه بوده است. بر اساس یافته های پژوهش حاضر آموزش راهبردهای آموزشی و مولفه های آن در عملکرد تحصیلی و کسب نمره بالاتر موثر می باشد. امروزه نمی توان ، نقش آموزش و پرورش را برای آینده جامعه کم اهمیت شمرد. بنیان همبستگی اجتماعی، پیشرفت اقتصادی، توسعه پایدار، تعالی انسانیت، صلح و دوستی همگی به آموخته ها و آموزه های آموزش و پرورش وابسته است . لیکن آموخته های دوران مدرسه، برای نیل به چنین اهداف متعالی، نارسا جلوه می کند. درنتیجه، یک بازاندیشی بنیادی در ساختار، روش ها، محتوی، شیوه های سازماندهی و به ویژه تمرکز بر راهبردهای یادگیری که به بهسازی آموزش و پرورش منجر شود، ضرورت دارد. به گونه ای که فرد دریک فرایند دایمی، آگاهانه و مسولانه،

درگیر یادگیری شود و تعهد خود را نسبت به خود آموزی ازطریق ایجاد، تقویت و تثبیت رویکرد یادگیری مداوم ارتقا دهد. در این مقاله ضمن بیان مفاهیم تربیت ، آموزش ، یادگیری وبه ویژه یادگیری مداوم فرایندها ، راهبردهای یاد دهی – یادگیری و ضرورت های آن در پرتو تحولات، به منظور توسعه آن در نظام آموزشی، ده راهکار عنوان و مورد بحث قرار گرفته شده است . هریک از این راهکارها درتعامل با یکدیگر می تواند در تعمیق و توسعه یادگیری مداوم در نظام آموزشی موثر باشد. هدف هر نظام آموزشی، ارتقای یادگیری اثربخش مبتنی بر راهبردهای آموزشی کارآمد است. از عوامل اصلی که در طراحی و تنظیم نظام آموزشی به میزان قابل توجهی باید مد نظر قرار گیرد، پیش بینی "راهبردهای آموزشی" و "یادگیری معنی دار" است. بعضی از طراحان و حتی بعضی معلمان، بین این دو تفاوتی قائل نمی شوند،به همین دلیل، کارایی آموزش آن ها به میزان قابل توجهی کاهش می یابد. امروزه با پیدایش ایزارهای نوین،راهبردهای آموزشی هم دچار دستخوش تحولاتی شده است، پیدایش فناوری های نوین ارتباطی و کاربرد آن در قالب یادگیری و آموزش،راهبرد های آموزشی و یادگیری های اثربخش را نیز تحت تاثیر قرار داده است که امروزه در قالب نوعی یادگیری ترکیبی و نوعی راهبردآموزشی با عنوان "کلاس معکوس"ارایه میشود.

نتایج مطالعه معروفی و همکاران نشان دهنده تاثیر آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی بر پیشرفت تحصیلی بود [۵] فیضی پور و همکاران نیز در مطالعه خود نشان دادند که آموزش راهبردهای یادگیری و مطالعه، تاثیر مثبتی بر پیشگیری از افت تحصیلی دارد و می توان به عنوان یک راهکار آموزشی در طول دوران تحصیلی و به ویژه از اولین ترم از آن استفاده کرد[۲۵]

همچنین مطالعه رستمی و علی آبادی نشان داد که راهبردهای برنامه ریزی، سازماندهی و تکرار و تمرین در یادگیری بیشترین تاثیر و راهبرد کنترل و نظارت کمترین تاثیر را بر انگیزه پیشرفت تحصیلی داشته اند[۲۶] با بررسی متون دخلی و خارجی مشخص شد که در اکثر مطالعالت منتشر شده بین آموزش راهبردهای آموزشی و پیشرفت تحصیلی رابطه وجود دارد. با توجه به اینکه پیشرفت تحصیلی یکی از شاخص های مهم کارآیی و ارزیابی سیستم های آموزشی می باشد در این راستا انتظار می رود با آموزش و ارتقا توانمندی فراگیر در زمینه یادگیری خود راهبر و حمایت از وی شاهد پیشرفت آنان باشیم. در واقع تحقیقات نشان داده است که دانش آموزان نیازمند دریافت آموزش ها و حمایتهای لازم برای ایجاد مهارتهای مربوط به یادگیری در خود می باشند [۲۷–۲۸] تبدیل فراگیران به یادگیرندگان خودراهبر باعث خواهد شد که آنها خود بتوانند نیازها و اهداف یادگیری خود را متناسب با دانش موجود تعیین کنند. افزایش خودراهبری در یادگیری باعث افزایش پیشرفت تحصیلی و در نهایت، تداوم یادگیری همیشگی خواهد شد[۲۹]حتی بسیاری از مطالعات گام را فراتر نهاده و علاوه بر آموزش راهبردهای آموزشی سعی در ارتقا راهبردهای فراشناختی نیز داشته اند. به عنوان نمونه پرویزی در سال ۱۳۹۰ در پژوهشی با عنوان "رابطه راهبردهای شناختی و فراشناختی با میزان موفقیت تحصیلی دانش آموزان شهری و روستایی مقطع متوسطه" نتایج نشان داد هم استفاده از راهبردهای آموزشی و هم استفاده از راهبردهای فراشناختی در موفقیت تحصیلی تاثیرگذار است(۳۰]علاوه بر آن تاثیر آموزش راهبردهای آموزشی در کنار ارتقا عملکرد تحصیلی در سایر حوزه ها نیز مورد توجه می باشد که آن نیز خود می تواند به طور غیر مستقیم مجدداً بر عملکرد تحصیلی تاثیر داشته باشد نظیر در پژوهش قنبری طلب و همکاران آموزش راهبردهای شناختی در کاهش فرسودگی تحصیلی و ارتقاء عملکرد تحصیلی مؤثر بوده است(۳۱] از جمله محدودیت پژوهش نیز عدم دسترسی مطلوب به دانش آموزان و تعطیلی مدارس بخاطر کووید۱۹ جهت همکاری برای تکمیل پرسشنامه ها بود.

با عنایت به نتایج مطالعه فوق و مطالعات مشابه میتوان بیان نمود که آموزش راهبردهای آموزشی در آموزش موثر می باشد و منجر به ارتقای مهارت یادگیری فراگیران و به تبع آن پیشرفت تحصیلی خواهد شد. لذا با توجه به نقش ارزنده به کارگیری راهبردها در میزان یادگیری و با عنایت به پایین بودن سطح استفاده از آن در دانش آموزان که لزوماً موجب کاهش سطح یادگیری و افت تحصیلی ایشان می گرددپیشنهاد می شود به منظور ارتقای سطح یادگیری در دانش آموزان ، آموزش راهبردهای آموزشی در برنامه آموزشی به صورت مدون گنجانده شود یا این که گذراندن کارگاههای آموزشی در زمینه به کارگیری این راهبردها در طول مدت تحصیل برای دانش آموزان اجباری شود همچنین رابطه راهبردهای آموزشی بر یادگیری اثربخش و خلاق در سایر دوره ها و مدارس در زمانهای مختلف مورد بررسی قرار گیرد . با عنایت به نتایج مطالعه فوق و مطالعات مشابه میتوان بیان نمود که آموزش راهبردهای شناختی نه تنها در سطح دوران تحصیل بلکه در آموزش هم موثر می باشد و منجر به ارتقای مهارت یادگیری فراگیران و به تبع آن پیشرفت تحصیلی خواهد شد. لذا پیشنهاد می شود تا در برنامه ریزیهای آموزشی این مسئله همواره مد نظر قرار گرفته و دوره هایی جهت آموزش و ارتقا راهبردهای شناختی در آموزش که در آن دانش آموز با حجم وسیعی از اطلاعات روبروست، در نظر گرفته شود.

نتیجه گیری

لذا با توجه به نتایج بدست از تحلیل های پژوهش ، چنین استنباط میشود بصورت کلی راهبردهای آموزشی در

عملکرد تحصیلی و کاهش اختلال یادگیری و حتی در مدیریت اثر بخش کلاس نقش بسزایی دارد، همچنین نتایج تحلیل های بعدی که در جداول بصورت واضح تشریح شده است گویای این مطلب است که راهبردهای آموزشی در افت تحصیلی نقش دارد، اعداد جدول نقش راهبردهای آموزشی بر پیشرفت تحصیلی را به نمایش میگذارد. تحلیل بعدی هم نقش راهبردهای آموزشی بر خلاقیت را نشان می دهد و در نهایت راهبردهای آموزشی بر یادگیری اثربخش، این حلقه گمشده آموزش کشورمان نیز صحه میگذارد ، از آنجا که دانش آموزان امروز شاغلان فردا تاثیر شگرفی در تحقق اهداف نظام سلامت دارند و انسان سالم به عنوان یکی از ارکان توسعه پایدار قلمداد می شوند. بنابراین پرداختن به موضوع راهبردهای آموزشی در دانش آموزان با رویکرد ترکیبی ، تلفیقی و توسعه ای با توجه به محیط پیچیده و متنوع رشته های حوزه علوم پزشکی در ابعاد متنوع ضرورتی انکار ناپذیر ضروری بنظر میرسد.

سپاسگزاری

نویسندگان بر خود لازم می دانند از تمامی معلمان و دانش اموزان ، تقدیر و تشکر به عمل آورند .

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش رضایت آگاهانه مشارکت کنندگان، اخلاق در استفاده از پرسشنامه و رعایت حقوق انسانی مشارکت کنندگان در تمام اصول تحقیق مورد احترام بوده است ودارای شماره مصوب ۱۰۹۸۷/۱۰۰ است.

تضاد منافع

بین نویسندگان و مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی هیچ گونه تعارض منافع وجود ندارد.

منابع‌مالی

توسط محقق تأمین منابع گردیده است.

منابع

1. Bembenutty H. “Homework completion: The role of self-efficacy, delay ofgratification, and self-Regulatory processes”. The International Journal of Educational and Psychological Assessment.2011; 6(1), 1-20.
2. Bernard J. Gender effects in schooling. In C.F. Diaz(Ed.), Multicultural education for the 21 st century. New Yourk: Longman.2007.
3. Sanaeinasab H, Rashidi jahan H, Saffari M. Influential factors on academic achievement of university students. Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences. 2013;5(4):243-249.
4. Ashoori j. The Relationship of Cognitive and Meta-Cognitive Learning Strategies, Perceived Classroom Goal Structure, and Spiritual Intelligence with Academic Achievement among Nursing Students.Iranian Journal of Medical Education.2013;13(8):692-700.
5. Marofi Y, Kordnoghabi R, Saedmocheshi L. The effectiveness of instructing cognitive and metacognitive strategies on academic achievement in experimental science lesson. Scientific Journal Management System.2014;1(2):83-96.
6. Saeed N, Zare H, Moosapour N, Sarmadi M, Hormozi M. The Study of Relationship Between Students’ Cognitive and Metacognitive Strategies and Interactions in Virtual Education with Academic Achievement. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education.2011;16(4):73-96. [Persian]
7. Alizadehfard S, Mahpooya R. The effect of choice theory training on learning cognitive strategies among students. Journal of Educational Psychology Studies. 2017; 14(27):161-80.
8. Litzinger T, Firetto C. M. A Cognition Study of Problem Solving in Statics. Journal of Engineering Education2010;99(4), 337- 353.
9. Lynch D. J. Motivational Factors, Learning Strategies and resource management as Predictors of course grades. College student Journal2006; 70(1) 723-727.
10. Ozsoy G. Ataman, A. The effect of meta cognitive strategy training on problem solving achievement. International Electronic Journal of Elementary Education.2009; 1(2), 67-82.
11. Ozsoy G. An investigation of the relationship between meta cognition and mathematics achievement . Journal of Asia Pacific Education2011; 12(1), 227-235.
12. Reid G. Deslexia: a practitioner s had book. 3rded. Yohn wiley & sons ltd.2003. www. ldon line.org.
13. Ruban L. M. McCoach D. B. Gender differences in explaining grades using structural equation modeling. Review of Higher Education.2005; 28(1), 475-502.
14.Santrock J. W Educational Psychology. America: MC grew- Hill Publication.2008.
15. Vidal R. V. Creativity for operational researchess university of Technical Denmark. New York: Rinehart & Winston.
16. Vitae T. Meta cognition is the awareness and control of one's own cognition. University of Maryland, Baltimore County, and Baltimore, MD,USA.2010.
17. Izadpanah AM . Comparison of Stressful Factors in Second and Last Year Students of Health and Treatment Network of Birjand University of Medical Sciences, 2010, University of Medical Sciences, 2010. [Persian]
18. Beigi Khalil F, Bakhteh M, Alizadeh, S . Social skills in interpersonal communication.
Tehran: Growth Publishing House, 2002. [Persian]
19. Kabiri F. A study on how to connect the healthcare network staff with patients admitted to the internal wards of the heart in hospitals affiliated with the Ministry of Health and Medical Education. Tehran Master Thesis. School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences. 2002. [Persian]
20. Pahlavanzadeh S . Ancient Ganja Javad. Mental Health, Isfahan University of Medical Sciences. 2005. [Persian]
21. Hassani M . A Survey on How to Connect Healthcare Network Patients with Patients; Tehran Thesis for Master of Science (MSc). School of Public Health and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences. 2014. [Persian]

22. Seiyedi Z . Assessment of self-esteem among health care network staff in Isfahan hospitals. Tehran Master Thesis. School of Public Health and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences. 2014. [Persian]
23. Asgharzadeh F . Examination of the problems of establishing communication between health and patient health network staff in the healthcare network staff working in affiliated hospitals affiliated to Tehran University of Medical Sciences, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. Department of Science. 2013. [Persian]
24. Islami A . The Effect of Spiritual Intelligence on Social Skills of Healthcare Network Staff, Master's Degree in Thesis. Tabriz University.2014. [Persian]
25. Ahmadi A . The Effect of Education on the Moral Growth of the Healthcare Network Staff, MSc Thesis. Tehran, Science and Research Unit.2014. [Persian]
26. Feizipour H, Zeinali A. The effect of teaching the learning and studing strategies on unsuccessful college students development in Urmia of Medical Sciences. Journal of Nursing and Midwifery Urmia University of Medical Sciences. Journal of Nursing and Midwifery Urmia University of Medical Sciences. 2013;11(1):1-6. [Persian]
27. Rostami F, Aliabadi V. Academic Motivation Achievement among Agricultural Students based on Cognitive and Meta Cognitive Strategies. Journal of Agricultural Education Administration Research.2014;30(1):67-76. [Persian]
28. Blackmore J, Gribble C, Rahimi M. International education, the formation of capital and graduate employment: Chinese accounting graduates' experiences of the Australian labour market. Critical Studies in Education. 2017;58(1):69-88.
29. Kolympiris C, Kalaitzandonakes N, Miller D.Location choice of academic entrepreneurs: Evidence from the US biotechnology industry. Journal of Business Venturing.2015;30(2):227-54.
30. Mokhtar AH, Amboala T, Richardson J. Entrepreneurship for Commercialization of University IT Research Outcomes. Advanced Science Letters. 2018;24(2):1443-6.
31. Skinner E, Slavin R. “Teaching science problem solving: An overview of experimental work”. Journal of Research in science Teaching.2015; 38(29), 442-488.